

THEORIES AND MODELS CONCERNING THE PUBLIC POLICIES CYCLE AT NATIONAL AND INTERNATIONAL LEVEL

TEORII ȘI MODELE PRIVIND CICLUL POLITICILOR PUBLICE LA NIVEL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

Mihaela PĂCEȘILĂ

*Department of Public Administration Academy of Economic Studies, Bucharest, Romania
Catedra de Administrație Publică, Academia de Studii Economice București, România
pacesilamihaela@yahoo.com*

Abstract

This paper describes the phases of the public policy cycle by using important authors' points of view from special literature. The approaches presented in this paper are important for understanding the public policy process, but they cannot be applied to any problematical situation. In practice, the public policy cycle is different from theory, it is not simple, and it has not the same succession of phases.

At the end, we presented a few conclusions about the policy elaboration process. We consider that the process begins at the moment when the people in a community perceive the existence of a public problem.

Keywords: public policy cycle, public policy process, public problem

Rezumat

Acest articol descrie etapele ciclului politicilor publice în viziunea unor autori importanți din literatura de specialitate de la nivel internațional și național. Abordările prezentate sunt semnificative pentru înțelegerea procesului politicilor publice, dar ele nu pot fi aplicate în orice situație problematică, deoarece în practică ciclul politicilor publice nu se derulează la fel de simplu și cu aceeași succesiune a etapelor ca în teorie.

În final sunt prezentate câteva concluzii referitoare la procesul de elaborare a politicilor despre care se consideră că începe în momentul în care oamenii dintr-o comunitate devin conștienți de existența unei probleme de interes public.

Cuvinte cheie: ciclul politicii publice, procesul de elaborare a politicii publice, problemă de interes public

1. Introducere

Procesul de realizare a politicilor publice – de îndeplinire a politicilor – cu alte cuvinte ciclul politicilor publice, este complex și implică dimensiuni, mecanisme și actori într-o rețea de inter-relații. Unul dintre cele mai cunoscute mijloace de a-l face mai ușor de înțeles este acela de a împărți procesul în mai multe stadii sau etape și subetape distincte. Ciclul unei politici este șirul acestor stadii sau etape ale procesului de îndeplinire a politicii respective. Împărțirea procesului politicilor publice în mai multe etape și subetape, precum și examinarea acestora reprezintă un mod mai simplu de a înțelege acest proces.

2. Abordarea ciclului politicilor publice în literatura de specialitate de la nivel internațional

În literatura de specialitate de la nivel internațional și național există mai multe abordări cu privire la ciclul politicilor publice și la etapele care intră în componența sa. Dintre acestea, le voi prezenta pe cele mai semnificative pentru organizarea înțelegerii noastre asupra a ceea ce se întâmplă și a ceea ce nu se întâmplă. Trebuie precizat însă că aceste abordări nu reprezintă un proces aplicabil oricărei situații problematice. De fapt, aceste modele nu se regăsesc neapărat în toate cazurile reale, deoarece în societate există o pluralitate de actori, situații și probleme. Cu toate acestea este important să le cunoaștem, ele fiind utile pentru modul în care se construiesc politicile publice.

Astfel, potrivit lui Howlett și Ramesh¹ (1995), fiecărui stadiu din cadrul ciclului politicilor publice îi corespunde un principiu de rezolvare a problemei.

Principii de rezolvare a problemei	Stadii în ciclul politicilor publice
1. Recunoașterea problemei	1. Formularea agendei
2. Propunerea unor soluții	2. Formularea politicilor
3. Alegerea unei soluții	3. Luarea unei decizii
4. Aplicarea soluției	4. Implementarea politicii
5. Monitorizarea rezultatelor	5. Evaluarea politicii aplicate

Conform acestui model, *formularea agendei* se referă la procesul prin care problemele ajung în atenția guvernanților; *formularea politicilor* face referire la procesul prin care sunt formulate de către guvernanți

¹ Howlett Michael, Ramesh M., *Studying Public Policy. Policy Cycles and Policy Systems*, Oxford University Press, Oxford, 1995;

opțiunile de politici; *luarea deciziei* se referă la procesul prin care guvernanții decid să acționeze într-un anumit fel (sau să nu acționeze); *implementarea politicii* face referire la procesul prin care guvernanții aplică politica adoptată; *evaluarea politicii aplicate* se referă la procesul prin care rezultatele politicii sunt monitorizate atât de către instituțiile statului cât și de către societate.

Ciclul politicilor publice a primit și alte conceptualizări. Ca exemplificare a unor modalități alternative de definire a ciclului unei politici publice voi prezenta în continuare alte două conceptualizări. Astfel, după Hogwood și Gunn (1984; 2000) stadiile ciclului politicilor sunt următoarele²:

(1) *A decide să decizi (identificarea problemelor sau stabilirea agendei)*

Această etapă implică identificarea și anticiparea problemelor sau oportunităților care relevă nevoia de a întreprinde o acțiune. Unele probleme și oportunități nu pot fi prevăzute, altele pot fi însă identificate în stadii destul de incipiente. Demersurile în acest sens includ dezvoltarea unor "indicatori sociali" și a diferitelor tipuri de analize ale nevoilor, prognoze legate de cerere, prognoze tehnologice, etc.

(2) *A decide cum să decizi (sau filtrarea problemelor)*

Odată identificată o problemă sau o oportunitate și odată conștientizată necesitatea luării unei decizii, se ridică întrebarea cum trebuie luată această decizie: dacă problema în cauză trebuie lăsată să urmeze un proces politic și administrativ obișnuit sau trebuie selectată pentru o analiză mai profundă și mai obiectivă.

(3) *Definirea problemelor*

După identificarea unei probleme, aceasta trebuie definită, fie în termeni foarte subiectivi, de natură politică, fie prin elementele analizei obiective. Adesea, ceea ce se definește drept o problemă, este de fapt o combinație de probleme, iar diferitele elemente trebuie identificate și separate. Acolo unde este posibil, problemele (și oportunitățile) pot fi măsurate, cuantificarea lor reprezentând un avantaj.

(4) *Prognoza*

În cadrul acestei etape este posibil și necesar să prognozăm modul în care va evolua o anumită situație. Tot aici ar fi utilă și elaborarea unor speculații privind posibilele alternative de viitor, date fiind presupuzițiile diferite privind evoluția atât a problemelor, cât și a politicilor. Este importantă, de

² Hogwood, Brian, Gunn Lewis, *Policy Analysis for the Real World*, Oxford University Press, 1984; Hogwood, Brian, Gunn Lewis, *Introducere în politicile publice*, Editura Trei, 2000;

asemenea, și conștientizarea avantajelor și limitărilor teoretice și practice ale gamei variate de tehnici, care se întinde de la modelare la judecăți subiective.

(5) Stabilirea de obiective și priorități

Stabilirea explicită a obiectivelor este adesea evitată sau cel puțin făcută într-un mod echivoc în procesul de elaborare a politicilor. Datorită existenței unui decalaj între viitorul așteptat și cel dorit, este necesar să fie identificate principalele constrângeri și factori limitativi.

(6) Analiza opțiunilor

În general există mai multe trasee posibile prin care se poate atinge obiectivul unei politici date. Una dintre criticile aduse modalității curente de elaborare a politicilor este că numai acele opțiuni care au susținători în interiorul organizației vor fi luate în considerare. Prin urmare, o analiză independentă ar ajuta la identificarea unei arii mai largi. În evaluarea și compararea opțiunilor se poate pune accentul fie pe lobby, fie pe tipul de analiză pus la dispoziție, prin studii privind, de exemplu, raportul cost-eficiență, analiza cost-beneficiu, analiza deciziei, etc.

(7) Implementarea, monitorizarea și controlul politicilor

Implementarea trebuie văzută ca o parte a procesului de realizare a politicilor, din moment ce interacțiunea între procesul de elaborare și cel de implementare a politicilor este adesea foarte complexă. Pentru o implementare eficientă a politicilor, este necesar ca problemele potențiale să fie luate în considerare înainte de implementarea propriu-zisă și ca procedurile adecvate să fie cuprinse în program.

Odată ce o politică și programele componente ale acesteia sunt lansate, se încearcă monitorizarea derulării acestora și verificarea concordanței performanțelor obținute cu așteptările exprimate anterior. În practică monitorizarea poate fi nestructurată și nespecifică, sau dimpotrivă, mult mai riguroasă și analitică. Atunci când analiza demonstrează că programul nu se derulează potrivit planului, poate fi necesară întreprinderea de acțiuni de remediere, ca de exemplu, alocarea de resurse suplimentare elementelor deficitare ale programului.

(8) Evaluarea și revizuirea

La numite momente se pot efectua revizuirii mai profunde asupra unei politici. Acestea vor implica evaluarea succesului unei politici din perspectiva obținerii rezultatelor dorite. Posibilitatea de a efectua o astfel de evaluare depinde de identificarea inițială a rezultatelor dorite și de modul de elaborare al

programului, care să permită astfel folosirea de tehnici de evaluare. Evaluarea trebuie să ia în considerare și posibilitatea existenței unor competitori pentru aceleași resurse în cadrul organizației și să analizeze dacă politica în cauză merită să își păstreze prioritatea, sau dimpotrivă, trebuie retrogradată, sau dacă este necesar ca aceasta să fie încheiată.

(9) *Menținerea, succesiunea și încheierea politicilor*

Rezultatele procesului de evaluare și de revizuire nu se aplică de la sine. Adesea este dificil ca o politică să fie înlocuită sau încheiată, chiar atunci când există o decizie explicită în acest sens. Șansele de succes în ceea ce privește continuarea sau încheierea unei politici se măresc în situația în care s-a stabilit inițial posibilitatea înlocuirii sau încheierii politicii la un anumit moment în viitor.

O altă conceptualizare este cea dată de Brewer³ (1974), care cuprinde următoarele etape:

1. *Inițierea politicii*
2. *Estimarea alternativelor*
3. *Selecția opțiunii*
4. *Implementarea politicii*
5. *Evaluarea politicii*
6. *Terminarea politicii.*

Un exemplu de model al politicilor care nu este stadial este cel al **cutiei negre**, propus de Easton⁴ (1965). În acest model procesul politicilor este studiat în interrelatiile dintre mediul în care se desfășoară acesta: Easton ia în discuție influențele (input-urile) venite pe diverse canale (partide, mass-media, grupuri de interese); procesele din interiorul sistemului politic; convertirea acestor input-uri în rezultate.

În literatura de specialitate de la nivel național există diverse păreri cu privire la etapele ciclului politicilor publice. Astfel, în studiul lui Adrian Miroiu, care preia abordarea lui Howlett și Ramesh din 1995, ciclul politicilor publice are cinci etape principale pe care le evidențiază cu ajutorul schemei de mai jos. El consideră că decuparea procesului oricarei politici provine din primele lucrări dedicate analizei politicilor. În general, ea nu mai este astăzi acceptată, dar nu de puține ori se apelează la ea pentru a face prezentarea procesului politic mai intuitivă și mai ușoară.

³ Brewer, G.D. (1974): "The Policy Science Emerges: To Nurture and Structure a Discipline", în *Policy Sciences*, p. 239 – 244.

⁴ Easton, D., *A Framework for Policy Analysis*, A.A. Knopf, New York, 1965.

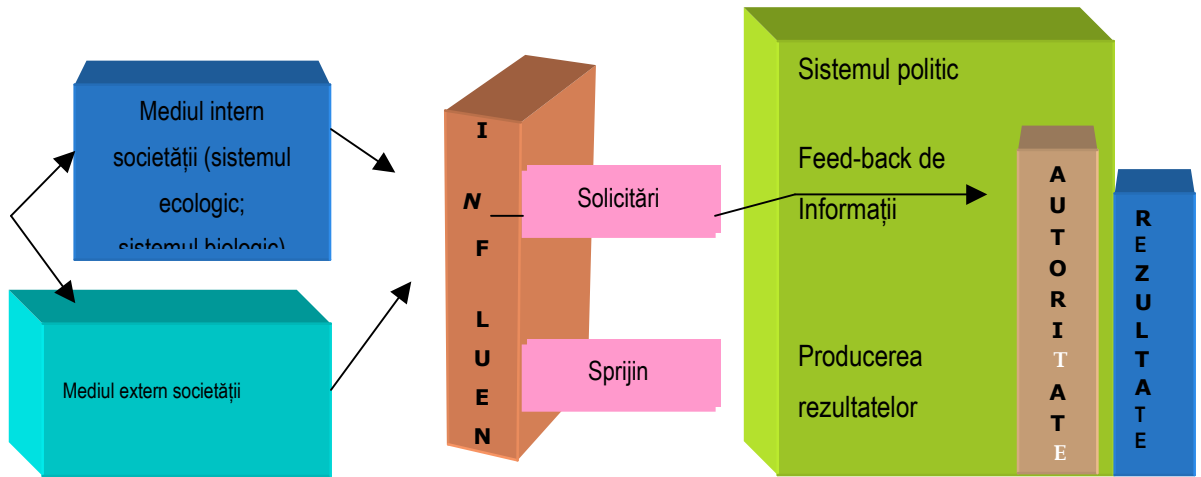

FIGURA 1. CICLUL POLITICILOR PUBLICE ÎN VIZIUNEA LUI EASTON

3. Abordarea ciclului politicilor publice în literatura de specialitate de la nivel internațional

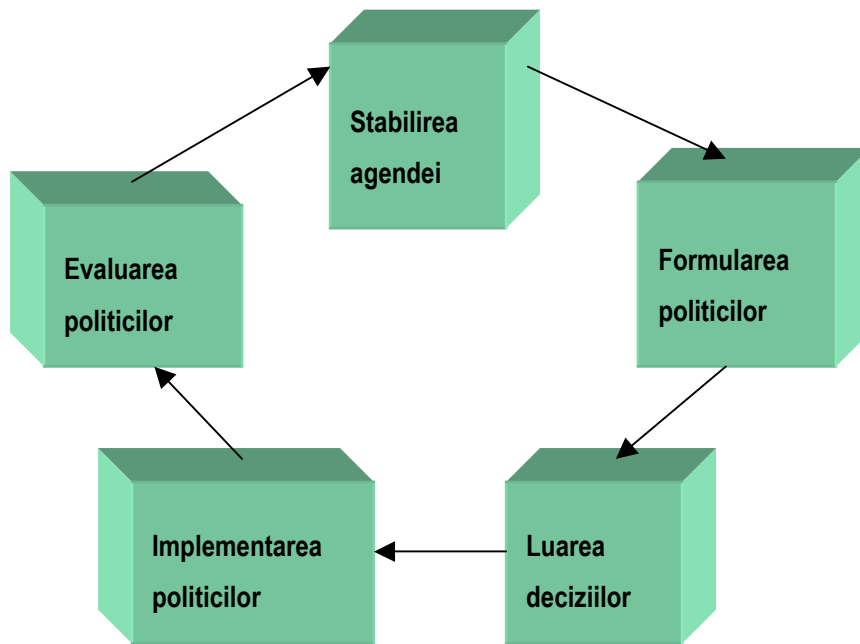

FIGURA 2. CICLUL POLITICILOR PUBLICE ÎN VIZIUNEA LUI ADRIAN MIROIU

În acest model, *stabilirea agendei* privește procesul prin care problemele ajung în atenția publicului și a instituțiilor guvernamentale; *formularea politicilor* se referă la procesul prin care sunt definite, evaluate, acceptate sau respinse politici alternative de soluționare a unei probleme aflate pe agendă; *luarea deciziilor* este procesul prin care instituțiile guvernamentale adoptă o anumită alternativă pentru soluționarea unei probleme; *implementarea* este procesul prin care instituțiile guvernamentale aplică politica, fac trecerea de la decizie la practică; iar *evaluarea* este procesul prin care rezultatele politicilor sunt monitorizate și evaluate, rezultatele sale putând consta în reconceptualizarea problemei și a soluțiilor propuse.

Studiile elaborate de alți cercetători în domeniu au evidențiat faptul că procesul de realizare a unei politici publice cuprinde șase etape⁵:

1. **identificarea problemei**; o persoană sau un grup reușește să atragă atenția asupra unei probleme ce poate fi soluționată prin intervenția puterii publice;

2. **punerea pe agenda politică**; problema identificată este luată serios în considerare de către oficiali (putere publică și politică). Trebuie menționat aici că nu toate problemele identificate ajung pe agenda politică;

3. **formularea cadrului de politică publică**; o autoritate dezvoltă un program care urmărește rezolvarea problemei;

4. **adoptarea politicii publice**; suma eforturilor pentru ca un anumit program să fie adoptat ca program guvernamental. Negocierile între entitățile implicate, dictate de anumite interese, pot schimba viziunea inițială asupra unei politici publice;

5. **implementarea politicii publice**; realizarea efectivă a unei politici publice. Este un stadiu critic în care rolul administrației este decisiv;

6. **evaluarea politicii publice**; determinarea eficienței politicii publice. Se analizează modul în care diversele activități au condus la îndeplinirea scopurilor inițiale.

În opinia lui Marius Profiroiu⁶ ciclul politicilor publice se împarte în trei etape: **elaborarea, implementarea și evaluarea**.

⁵ Popescu Luminița Gabriela, *Administrație și politici publice*, editura Economică, București, 2006, p.229.

Elaborarea se divide în două subetape: stabilirea agendei și procesul decizional.

a. *Stabilirea agendei:*

În această sub-etapă diferite probleme ajung în atenția factorilor de decizie, iar actorii politici decid problemele care vor intra pe agenda politică.

Problemele publice reprezintă acele nevoi umane, indiferent de modul în care sunt identificate, care nu pot fi satisfăcute prin intermediul pieței. Multe dintre aceste probleme sunt controversate, în jurul lor inițiindu-se dezbateri, care fac obiectul unor valori contrastante, ajungând să reprezinte o miză. O miză nu există în sine, ci în raport cu actori specifici care, în marea majoritate a cazurilor au priorități diferite unii față de ceilalți. Problemele rezultă din evenimente care afectează oamenii în mod diferit. Nu toate problemele devin publice, nu toate problemele publice devin mize, iar autoritățile publice nu acționează asupra tuturor mizelor. Dacă aceasta se întâmplă sau nu depinde de modul în care sunt percepute evenimentele.

O dată ce problema publică a fost conștientizată de către autoritatea publică, aceasta este nevoită să aleagă din gama de răspunsuri posibile pe care le poate oferi în raport cu o cerere de înscriere pe agendă. În acest stadiu sunt eliminate opțiunile considerate de neacceptat de către actorii politici influenți, sau care par nepotrivite dintr-un anumit motiv. După ce problemele au fost analizate, cele despre care s-a stabilit că necesită atenție din partea autorităților publice sunt incluse pe agenda unei instituții guvernamentale pentru a fi ulterior soluționate.

b. *Procesul decizional*

După ce problema este identificată și face obiectul atenției factorilor de decizie, sunt identificate posibilele soluții menite să conducă la rezolvarea acesteia. Acestea sunt evaluate în funcție de anumite criterii și, eventual, pe baza unor analize, urmând să fie aleasă soluția cea mai potrivită pentru problema de politici publice. Procesul decizional reunește activități și actori în jurul a două faze principale: *formularea și legitimizarea.*

Faza de formulare desemnează activitatea prin care o cerere sau o problemă înscrisă pe agenda guvernamentală se transformă în alternative pentru acțiune, în soluții. *Formularea poate să se împartă la rândul său în două sub-etape: cea a analizei și cea a selecției. Analiza* definește o activitate de

⁶ Profiroiu Marius, *Politici publice – teorie, analiză, practică*, Editura Economică, București, 2006, pag. 144-288.

investigare a problemei, de căutare a opțiunilor și alternativelor. *Selecția* reprezintă procesul de reducere a opțiunilor la o singură alegere. În ceea ce privește *faza de legitimizare*, aceasta coincide cu momentul în care responsabilul formal, individul sau grupul căruia îi revin dreptul și sarcina de a decide, ia decizia efectivă. El votează, semnează, „hotărăște”.

Implementarea se prezintă ca o serie de activități dispersate pe parcursul unei perioade de timp destul de lungi, al cărui început și al cărui sfârșit sunt dificil de diferențiat și care introduce în acțiune numeroși alți actori. Această etapă se caracterizează printr-o serie de disfuncționalități și presupune îndeplinirea unor condiții pentru a fi realizată cu succes. *Evaluarea* este un instrument indispensabil pentru autoritățile publice. În măsura în care actorii economiei primesc semnale clare și imediate din partea pieței, ei pot adapta oferta lor de bunuri și servicii la cerințele acesteia. Totodată, evaluarea constituie „oglinza” necesară prin care organizația publică are posibilitatea să-și modifice în mod periodic acțiunea sa pentru a răspunde mai bine interesului general. Această caracteristică de „feed-back” constituie unul dintre obiectivele evaluării acțiunilor publice la nivel „macro”.

Potrivit **Ghidului privind elaborarea, implementarea și evaluarea politicilor publice la nivel central**, realizat în mai 2004 în cadrul Unității de Politici Publice, sub coordonarea Secretariatului General al Guvernului, ciclul politicilor publice cuprinde trei faze: elaborarea, implementarea, evaluarea. Fiecărei faze îi corespund o serie de etape specifice. Stabilirea acestor etape, care sunt prezentate în figura de mai jos, este utilă atât în secvențele de elaborare, implementare, cât și în cele de evaluare, fiind astfel mai ușor de identificat acele cauze care au contribuit la un eventual eșec/blocaj al politicilor publice sau la obținerea unor rezultate nesatisfăcătoare în raport cu obiectivele propuse.

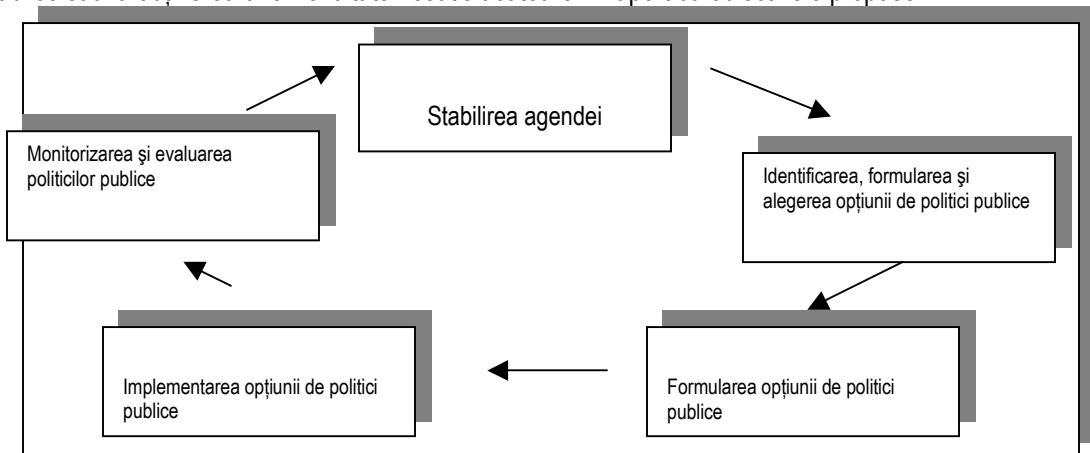

FIGURA 3. CICLUL POLITICILOR PUBLICE

Fiecare etapă se împarte la rândul său în mai multe activități, după cum urmează:

1. Stabilirea agendei: identificarea problemelor, filtrarea problemelor, formularea oficială a problemelor;

2. Identificarea, formularea și alegerea opțiunii de politici publice: generarea alternativelor de politici publice, analiza și selectarea opțiunilor de politici publice, dezvoltarea propunerii de opțiuni de politici publice și alegerea uneia dintre acestea;

3. Formularea opțiunii de politici publice: elaborarea unei strategii cadru, elaborarea proiectului de act normativ;

4. Implementarea opțiunii de politici publice: adoptarea actului normativ corespunzător opțiunii de politici publice, elaborarea planului de acțiune, desfășurarea activităților din cadrul planului de acțiune;

5. Monitorizarea și evaluarea politicilor publice: monitorizarea procesului politicilor publice, evaluarea politicilor publice.

Conform modelului prezentat în acest ghid, *stabilirea agendei* constă în identificarea unui set de probleme care urmează a fi rezolvate; *identificarea, formularea și alegerea opțiunii de politici publice* presupune generarea unor alternative posibile, analiza și formularea unei propuneri de opțiuni de politici publice pentru o problemă care a intrat pe agenda unei instituții guvernamentale; *formularea opțiunii de politici publice* se referă la elaborarea strategiei cadru de implementare a opțiunii de politici publice agreată la nivel politic și a cadrului legislativ (unul sau mai multe acte normative) necesar implementării acesteia; *implementarea opțiunii de politici publice* are în vedere totalitatea activităților prin care o opțiune de politici publice este pusă în aplicare prin adoptarea unui act normativ, respectiv prin elaborarea și aplicarea unui plan de acțiune corespunzător; *monitorizarea și evaluarea politicilor publice* constă în urmărirea, obținerea informațiilor utile și evaluarea rezultatelor pe tot parcursul procesului politicilor publice.

Autorii **Manualului de metode folosite în planificarea politicilor publice și evaluarea impactului**⁷ prezintă ciclul planificării politicilor publice ca fiind format din patru etape principale: stabilirea agendei,

⁷ Proiect PHARE RO2003/IB/OT/10, "Consolidarea capacității guvernului României de a gestiona și coordona politicile publice și procesul decizional", 2006, p. 16-20.

formularea politicii, procesul decizional și implementarea politicii. Aceștia sunt însă de părere că există variante ale ciclului politicilor publice care includ, pe lângă cele patru, etape mai detaliate, așa cum se poate observa în figura de mai jos.

De obicei, pe **agenda politică** se regăsesc probleme de actualitate, care sunt importante pentru societate și care trebuie soluționate. Problemele care ajung pe agenda politică provin de la o serie de instituții, organizații, ONG-uri din domeniu, care pot avea inițiativa formulării de politici noi sau reformulării celor deja existente.

În următoarea etapă, **formularea politicii publice**, sunt studiate cauzele problemei, precum și modalitățile posibile de soluționare ale acesteia. În această etapă sunt identificate, definite și selectate alternativele care vor fi ulterior analizate. Inițiatorii politicilor publice, fie prin forțe proprii, fie cu ajutorul specialiștilor, realizează o evaluare preliminară a impactului, așa numita evaluare ex-ante, în care este descris atât impactul politicii asupra proceselor economice și sociale de la nivelul societății în general, cât și efortul financiar care grevează bugetul de stat sau o serie de instituții și organizații implicate. Această evaluare preliminară a impactului soluțiilor posibile se numește evaluare de impact ex-ante.

Evaluarea ex-ante a impactului politicilor publice este o activitate realizată la începutul procesului de formulare a politicii publice, atunci când cei care se ocupă de planificare și specialiștii încearcă să anticipeze, cu ajutorul diferitelor metode de studiu cantitative și calitative, impactul asupra societății ca urmare a implementării politicii.

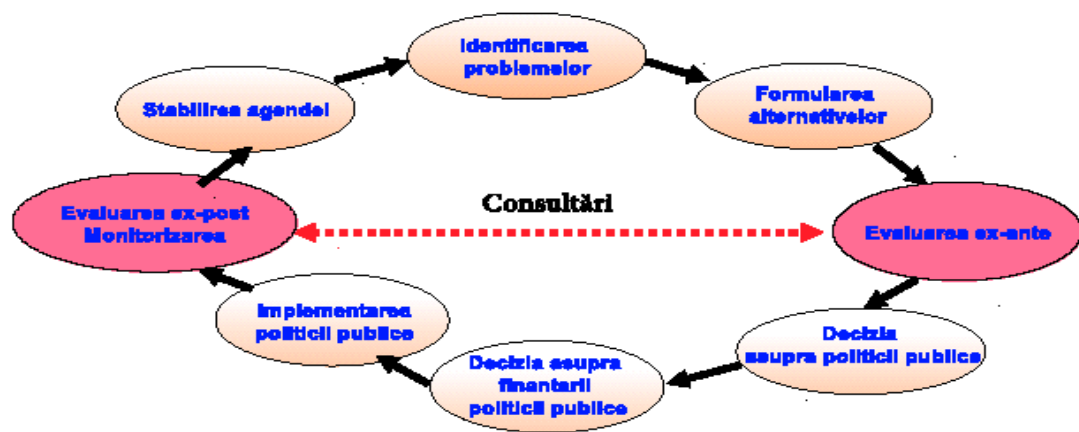

FIGURA 4. CICLUL PLANIFICĂRII POLITICILOR PUBLICE

Așa cum se poate vedea și în figura 4, **adoptarea politicii publice** reprezintă următoarea etapă, în cadrul căreia persoanele responsabile de luarea deciziilor stabilesc care dintre soluțiile propuse este cea mai bună, putând fi implementată în practică. Calitatea informațiilor, prezentarea completă a problemelor de politică publică, precum și structurarea clară a documentelor de politică publică sunt esențiale pentru asigurarea unui standard ridicat al formulării alternativelor în vederea **procesului decizional**.

Implementarea politicii publice reprezintă cea de-a patra etapă a ciclului definit anterior, iar principalele sale instrumente sunt planificarea, managementul și coordonarea, precum și monitorizarea și evaluarea implementării. Pentru a ști dacă activitățile realizate pe durata procesului de implementare a politicii publice corespund celor planificate în funcție de criteriile de selecție și de obiective, și dacă au condus la soluționarea problemei pentru care a fost formulată politica, este necesară o evaluare obișnuită a politicii publice și anume **evaluarea ex-post**.

Evaluarea ex-post a impactului politicii publice este o activitate derulată pe parcursul sau la finalul etapei de implementare a politicii. Sunt evaluate rezultatele obținute și sunt identificate eventualele abateri de la obiectivul planificat, depășiri ale termenelor sau ale costurilor stabilite, etc. Scopul evaluării ex-post nu este doar acela de a dezvălui erorile care au fost făcute, ci și de a recomanda cele mai potrivite soluții pentru activitățile viitoare. *Un tip de evaluare ex-post este și monitorizarea realizată în cadrul procesului de implementare a politicii publice, al cărei scop este acela de a asigura o implementare eficientă a acesteia și de a iniția măsurile necesare de corecție.*

4. Concluzii

Ținând cont de aspectele prezentate, putem conchide că politicile publice reprezintă un element esențial al democrațiilor moderne asigurând îmbunătățirea relațiilor dintre cei care guvernează și cetățeni. Ele orientează acțiunile funcționarilor guvernamentali și oferă cetățenilor posibilitatea de a cunoaște mai bine activitatea acestora. Atunci când aceste acțiuni au la bază o anumită politică publică, aceasta înseamnă că ele fac parte dintr-un curs de acțiune gândit ca răspuns la un anumit tip de problemă apărută în anumite condiții. Politicile publice permit cunoașterea realizărilor guvernelor deoarece ele sunt caracterizate de transparență, deci sunt vizibile, și pot fi cuantificate pentru public.

Procesul de elaborare a politicilor începe în momentul în care oamenii dintr-o comunitate devin conștienți de existența unei probleme. Aceste percepții pot apărea datorită mass-media, politicienilor,

grupurilor de cetățeni sau instituțiilor publice. Oamenii formulează apoi idei despre cum ar trebui să se rezolve cât mai bine problema. Oamenii care au diverse opinii încearcă să convingă autoritățile publice să le adopte ideile și să le pună în practică.

În acest proces este posibil să apară diferențe de opinie referitoare la cum, ce să se facă și cine să facă. Întregul proces include colectarea și analiza datelor evaluând acțiuni și adunând argumente care susțin o propunere sau alta. Când se cade de acord asupra unui plan de acțiune, cetățenii trebuie să convingă autoritățile locale să adopte politica publică respectivă. O dată ce această politică este adoptată, ea trebuie susținută.

Formularea politicilor publice trebuie să se facă în funcție de mediul acestora, care poate fi publicul în general, curentele politice, grupurile de experți, iar implementarea politicilor nu trebuie să neglijeze actorii implicați în procesul de înlăptuire a politicilor sau să ignore rolul birocraților de la nivelurile inferioare, care pot crește eficiența procesului de implementare, sau, dimpotrivă, pot crea blocaje. În ceea ce privește evaluarea, aceasta trebuie să permită inițiatorilor politicii publice respective să cunoască gradul în care și-au atins obiectivele și să acționeze în consecință.

În practică, ciclul politicilor publice nu se derulează la fel de simplu și cu aceeași succesiune a etapelor ca în teorie, fiecare etapă presupunând eforturi repetate pentru a se ajunge la rezultate satisfăcătoare. De asemenea, apar numeroase situații în care odată cu încheierea ciclului politicii publice, finalizată cu evaluarea ex-post, se stabilește o nouă agendă, iar procesul este reluat.

BIBLIOGRAFIE:

1. Easton, D., *A Framework for Policy Analysis*, A.A. Knopf, New York, 1965;
2. Hogwood, Brian, Gunn Lewis, *Policy Analysis for the Real World*, Oxford University Press, 1984;
3. Howlett Michael, Ramesh M., *Studying Public Policy. Policy Cycles and Policy Decisions*, Oxford University Press, 1995;
4. Miroiu Adrian, *Introducere în analiza politicilor publice*, suport de curs, București, 2001;
5. Popescu Luminița Gabriela, *Administrație și politici publice*, Editura Economică, București, 2006;
6. Profiroiu Marius, *Politici publice, teorie, analiză și practică*, Editura Economică, București, 2006;

7. *Manual pentru elaborarea propunerii de politici publice*, Unitatea de Politici Publice, Secretariatul General al Guvernului, mai 2004;
8. *Manual de metode folosite în planificarea politicilor publice și evaluarea impactului*, Proiect PHARE RO2003/IB/OT/10, "Consolidarea capacității guvernului României de a gestiona și coordona politicile publice și procesul decizional", 2006;
9. Proiect PHARE RO2003/IB/OT/10, "Consolidarea capacității guvernului României de a gestiona și coordona politicile publice și procesul decizional", 2006.